

Verslag vergadering Gebruikersraad Microdata Services
Dinsdag 12 mei 2020, 14.30-16.30uur
Online via Zoom

Aanwezig:

Michiel Bijlsma (CPB, voorzitter)
Bas van der Klaauw (VU)
Kees Leidelmeijer (RIGO)
Paul de Graaf (O&BI Rotterdam)
Erwin Zijleman (CPB)
Ruben Dood (Directeur CBS – Beleidsstatistiek en Dataservices)
Ruurd Schoonhoven (Senior Relatiebeheerder Microdata Services, secretaris)
Albert Wong (RIVM)
Jannine van de Maat (SCP)
Ivo Gorissen (Senior Relatiebeheerder Microdata Services, beoogd nieuwe secretaris)

Afwezig:

Marike Knoef (Netspar)
Ilonca Vaartjes (UMC Utrecht, Julius Centrum)

Agenda

1. Opening, vaststellen agenda
(*Verslag vergadering 6 november 2019 is al vastgesteld en op de website geplaatst*)
2. Dienstverlening tijdens de corona crisis
3. Stand van zaken extern onderzoek naar veiligheid RA
4. Nieuw hoofd team Microdata Services
5. Actiepunten vorige vergadering
6. Overige zaken
7. Rondvraag en sluiting

Toelichting

1. Opening, vaststellen agenda

Nieuwe deelnemer aan de vergadering is Ivo Gorissen (CBS); hij gaat later dit jaar de rol van Ruurd Schoonhoven overnemen als secretaris. Door de omstandigheden (discussie CBS en markt; extern onderzoek naar RA; corona) is er nog geen bericht over invulling van de twee vacatures in de raad.

2. Dienstverlening tijdens de corona crisis

Ook CBS werkt nagenoeg volledig vanuit huis. De bereikbaarheid per mail is in principe niet veranderd, telefonisch contact is lastiger. Voor nieuwe gebruikers worden de tokens per post toegestuurd, het persoonlijke enrollment is tijdelijk vervallen. Voor meekijkers bestaat een (tijdelijke) oplossing, namelijk door een token te geven waarmee zij read-only kunnen inloggen. Dit is voor CBS bewerkelijk en wordt daarom niet actief geadverteerd.

Als reactie uit de raad komt naar voren dan de afhandeling van outputs soms vertraagd lijkt. De raad vraagt CBS ook om aan gebruikers enige informatie te geven over hoe meekijkers van hun meekijkrecht gebruik kunnen maken.

3. Stand van zaken extern onderzoek naar veiligheid RA

Begin dit jaar is een externe onderzoekscommissie geformeerd die de veiligheid van het gebruik van microdata in brede zin tegen het licht moet houden. De commissie heeft inmiddels informatie verzameld en interviews gehouden met een aantal betrokkenen binnen CBS. Interviews met gebruikers zullen naar verwachting volgen. Naast de onderzoekscommissie is een begeleidingscommissie geformeerd waarvan Michiel Bijlsma deel uitmaakt. Een eerste tussenrapportage wordt hier binnenkort besproken. Beleid van CBS is dat de bevindingen van de onderzoekscommissie (voorzien eind augustus) worden afgewacht, en dat dan in combinatie met de aanbevelingen van de eigen

Functionaris Gegevensbescherming en overige aandachtspunten (zie verslag vorige vergadering) eventuele wijzigingen in beleid in samenhang worden doorgevoerd.

De raad vraagt nadrukkelijk om consultatie bij die laatste fase en wil dit onderwerp daarom agenderen bij de volgende vergadering; Michiel Bijlsma gaat na in hoeverre het eindrapport van de commissie met de raad gedeeld mag worden.

Als concreet aandachtspunt wordt gesproken over de situatie waarin een onderzoeker een ‘eigen’ databestand ter koppeling uploadt waarin hij, ondanks dat de identificerende variabelen zijn verwijderd resp. vervangen door een pseudonieme koppelsleutel, toch personen/instelling kan herkennen aan de hand van de onderzoeksvariabelen en zodoende hun RIN nummer achterhalen. De raad herkent deze zorg maar geeft ook nadrukkelijk aan dat de mogelijkheid eigen of aanvullende data in een onderzoek te gebruiken voor onderzoekers veel meerwaarde heeft. Als suggesties om hiermee om te gaan worden genoemd een extra contract of clause, bijvoorbeeld in de vorm van een verwerkerovereenkomst, of ter vastlegging van de conditie dat de RA onderzoekers zelf niet betrokken zijn geweest bij de verzameling van de data cq geen toegang hebben tot het bestand met direct identificerende variabelen. Michiel Bijlsma zal dit standpunt indien van toepassing inbrengen in de begeleidingscommissie.

4. Nieuw hoofd team Microdata Services

Ruben Dood informeert de raad dat de sollicitatieprocedure voor de opvolging van Wim Schaasberg als hoofd team Microdata Services met een goede kandidaat in de laatste fase verkeert.

NB Enkele dagen na de vergadering wordt bekend dat voor deze functie benoemd is Annette Scherpenzeel, werkzaam bij MEA in München waar onder meer het Europese hoofdkwartier van SHARE gevestigd is, en voordien o.a. bij Centerdata.

5. Actiepunten vorige vergadering

- *CBS verbetert informatie op de website over de te nemen stappen bij opzetten van een nieuw project:* Is in voorbereiding; om IT/webmaster niet onnodig te belasten is echter het beleid om deze wijzigingen pas door te voeren samen met overige mutaties die naar verwachting zullen voortvloeien uit het externe onderzoek. De raad is niet overtuigd van de noodzaak hierop te wachten en vraagt CBS daar nogmaals naar te kijken.
- *CBS denkt na over (de noodzaak van) een discussieforum voor onderzoekers:* Enkele jaren geleden is een (externe) wiki voor dat doel niet aangeslagen, het is niet aannemelijk dat dat nu anders zal zijn; iets dergelijks binnen de RA omgeving is niet veilig wegens risico van verspreiden van microdata tussen projecten onderling. De raad spreekt nogmaals over nut, noodzaak en haalbaarheid van enigerlei vorm van Q&A database, discussieplatform voor gebruikers of anderszins. Vooral binnen grotere organisaties wordt kennis nu al vaak gedeeld maar bij kleinere organisaties bestaat die mogelijkheid niet en is er wellicht meer behoefte aan een dergelijke faciliteit. Veel vragen staan overigens erg op zichzelf maar antwoorden op de meer generieke vragen worden zo mogelijk ook nu al in de documentatierapporten verwerkt. Uitkomst van de discussie is dat het CBS na zal gaan hoe de behoefte bij gebruikers gepeild kan worden, bijvoorbeeld via het komende klanttevredenheidsonderzoek.
- *CBS betreft de raad bij de vervolgdiscussie over AVG- en veiligheidsaspecten van RA:* Zie agendapunt 3.
- *CBS werkt het proces voor enclaves en detacheringen verder uit:* Beleid is dat detacheringen alleen mogelijk zijn als de instelling zelf een geldige eigen detacheringsverklaring overlegt. De meeste instellingen kunnen hier goed mee uit de voeten.
- *CBS zorgt voor duidelijke(r) informatie over bestandsonderwerpen en de mutaties daarin:* Is gebeurd, zie website.
- *CBS kijkt naar de feedback bij beantwoording van awareness vragen:* Er zal: a) gemeld worden hoeveel antwoorden goed en fout waren en b) op verzoek van de onderzoeker kan er telefonisch uitleg gegeven worden over de antwoorden. Over ongeveer een half jaar zullen we dit evalueren. Meer gedetailleerde informatie wil CBS liever niet geven om te voorkomen dat

er lijstjes met 'de goede antwoorden' gaan circuleren; het is de bedoeling dat gebruikers altijd zelf blijven nadenken.

De lijst beschikbare goede awareness vragen is echter beperkt. Ruben Dood vraagt de raad om suggesties voor (onderwerpen voor) nieuwe vragen.

- *Enkele leden van de raad denken na over hoe de discussie over toegang tot microdata en met name de bekostiging daarvan in bredere context geagendeerd kan worden:* Enkele leden van de raad onder wie Michiel Bijlsma en Bas van der Klaauw bereiden een artikel voor ESB voor. Zij zullen dit bespreken met CBS en aan de leden van de raad voorleggen ter informatie en eventuele suggesties.
- *CBS kijkt naar actualiteit van info over nieuwe versies van bestanden en naar de wijze van verspreiden van die informatie:* CBS tracht in samenwerking met de inhoudelijke afdelingen betere toelichting te geven bij het waarom van nieuwe versies. Tijdsverschil van max 1-2 weken tussen plaatsen van een nieuw bestand, plaatsen van nieuwe documentatie, en vermelden van de nieuwe versie op de website, is in de praktijk echter niet te voorkomen. Paul de Graaf die dit punt had ingebracht meldt dat hij duidelijke verbetering heeft geconstateerd.

6. Overige zaken

- Om diverse administratieve redenen blijkt er behoefte te zijn aan het hanteren van één factuuradres per instelling. CBS zal met een aantal gebruikers waar dit nog niet zo geregeld is contact opnemen om mogelijkheid daartoe in kaart te brengen.

- ODISSEI heeft van NWO een subsidie gekregen van 9,3 M€ in het kader van de nationale roadmap voor grootschalige wetenschappelijke infrastructuur. Financiële ondersteuning van het gebruik van CBS microdata voor ODISSEI leden, door korting en door jaarlijkse grants, is daarmee voor de komende 5 jaar verzekerd. Middelen zullen ook gaan naar de doorontwikkeling van de ODISSEI Secure Super Computer, data stewardship, en de ontwikkeling van het ODISSEI data Portal. Zie www.odissei-data.nl.

7. Rondvraag

Er zijn geen vragen.

Actiepunten:

- *CBS neemt op de RA openingspagina nadere informatie op over hoe gedurende de corona periode om te gaan met meekijkers*
- *CBS kijkt opnieuw naar de mogelijkheid de website te verhelderen en moderniseren*
- *CBS beziet hoe de behoefte aan een discussieplatform voor gebruikers kan worden geïnventariseerd*
- *Leden van de raad geven (zo mogelijk) input voor aanvulling van de awareness test*
- *Leden van de raad leggen een eventuele externe publicatie over nut en noodzaak van de microdata faciliteit voor aan Ruben Dood*